

TAŞERON İŞÇİLİĞİNDEN KÖTÜSÜ GÜNDEMDE

Aydınlık Gazetesi, 16 Kasım 2015

Yıldırım Koç

Milyonlarca taşeron işçisi var (“taşeron işçi” değil, “taşeron işçisi”). Büyük mağduriyet yaşayan taşeron işçileri 1 Kasım milletvekili genel seçimlerinden önce ve sonra durumlarının iyileşeceği umudunu yaşadı. Belki oy verecekleri partiyi belirlerken de bu umut etkili ve hatta belirleyici oldu.

AKP'nin seçim bildirgesinde bu konuda bir vaat yoktu. Seçim bildirgesinde şöyle deniyordu: “Kamu ve özel sektörde alt işverenlerin ve alt işveren işçi sayılarının tespit edilmesini ve güncel olarak sağlıklı bir şekilde takip edilmesini sağlayacağız.” (s.154)

Vaat bu kadardı.

TAŞERON İŞÇİLERİNE BÜYÜK VAATLER

Ancak işlerin pek de iyi gitmediğini hissettiklerinden, Başbakan Ahmet Davutoğlu'nun 4 Ekim 2015 günü yaptığı “1 Kasım Genel Seçimleri Seçim Beyannamesi Konuşması”na bu konuda büyük bir vaat eklendi. Sayın Davutoğlu'nun vaadi şöyleydi: “Alt işverenlik (taşeron) çerçevesinde asıl işlerde çalışanları kamuda istihdam edeceğiz. Bu kapsamda diğer çalışanlarla ilgili de iyileştirici yönde alternatif çalışma modelleri oluşturacağız.” (s.31)

Aynı vaat, AKP'nin “AK Parti Çalışanın Üretenin Yanında, Hep Birlikte” broşüründe de tekrarlandı (s.2)

Ümit fakirin ekmeği; ye Mehmet ye!

Milyonlarca insan ve aileleri şimdi kamu kesiminde kadroya geçeceği beklentisi içinde.

Karayolları Gn.Md. işyerlerindeki taşeron işçileri, Yol-İş Sendikası'nın tavsiyelerine uyararak, yaklaşık 80 biner liralık alacaklarından vazgeçerek diğer işçilere oranla düşük ücretle kadroya alınınca, çaresiz insanların bedel ödemedi bir hak elde edebilme umudu arttı.

AKP'nin seçim bildirgesinde ve Sayın Davutoğlu'nun söz konusu konuşmasında söz edilmiyor ama özel istihdam bürolarına işçi kiralama yetkisinin verilmesi gündemde.

Ulusal İstihdam Stratejisi'nde şöyle deniyor: “Özel istihdam bürolarının geçici iş ilişkisi kurabilmelerine yönelik yasal düzenleme yapılacaktır.”

Orta Vadeli Program'da da aynı ifadeler var: “Özel istihdam büroları yaygınlaştırılacak ve faaliyet alanları geçici iş ilişkisini de kapsayacak şekilde genişletilecektir.”

KİRALIK İŞÇİLİK TAŞERON İŞÇİLİĞİNDEN DE KÖTÜDÜR

Olay ve tehdit ne?

Taşeron işçileri, bilmeseler veya bilmelerine rağmen kullanmaktan çekinseler de, İş Kanununun 2. ve 3. maddelerinde çok önemli haklara sahipler.

Asıl iş, teknolojik nedenlerle uzmanlık gerektiren işler dışında, taşerona verilemiyor. Yardımcı iş için yapılan bir ihaleyle işe alınan taşeron işçisi, işverenin asıl işinde çalıştırılmıyor. Böylesi ve benzeri durumlarda, taşeron işçisi, işin başlangıcından itibaren asıl işverenin işçisi sayılıyor ve son 5 yıllık dönem için önemli maddi haklara kavuşuyor.

Hükümetin taşeron işçilerini kamu kesiminde kadroya alabileceği kanısında değilim. Zaman gösterecek. Bu yüzden AKP'ye oy veren taşeron işçileri de, hayatın öğretmenliğinde derslerini alacaklar.

Ancak daha kritik olan, özel istihdam bürolarına kiralık işçi çalıştırma ve kiralama hakkının verilmesidir.

Eğer kamu kesimi ve özel sektör, taşeron eliyle taşeron işçisi çalıştırmak yerine, özel istihdam bürolarından işçi kiralayabilirse, taşeron işçilerinin hakları tümüyle ortadan kalkıyor.

Etraf özel istihdam bürosu kaynıyor. 2004 yılında 23 büro vardı. Şimdi 396 özel istihdam bürosu faaliyet gösteriyor.

Bu imkan sağlanırsa, taşeron aracılığıyla kanundışı “işçi temini” uygulamasına ihtiyaç kalmayacak. Özel istihdam bürolarından istedikleri gibi kiralık işçi sağlayabilecekler.

Bu tehlikeli planlar karşısında susanlar, işçilere verilecek zarara ortaktır.